

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ BANKALAR YASASI

39/2001 Sayılı Yasa

Kısa İsim 1.Bu Yasa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası olarak isimlendirilir.

Birinci Kısım Genel Kurallar

Tefsir 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:
Fasıl 113 “Banka”, Şirketler Yasası ve bu Yasa altında kurulan bankalar ile
28/1974 yabancı bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde açılan
7/1977 şubelerini anlatır.
30/1983 “Banka Şubesi”, bankaların elektronik işlem cihazlarından ibaret
28/1987 birimleri hariç, şube, ajans ve mevduat kabulü veya diğer bankacılık
65/1989 işlemleri ile uğraşan sabit ya da seyyar büroları gibi her türlü yerel
56/1991 teşkilatını anlatır.
42/1997 “Denetim Organları”, bu Yasa altında denetim yetkisi verilen kurum
ve kuruluşları anlatır.
“Fon”, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunu anlatır.
“İhtiyat Akçesi”, bu Yasanın 18’inci maddesinin (1)’inci fıkrasına
göre ayrılan miktar ve diğer ihtiyatlar toplamından, varsa bilanço
zararı düşüldükten sonra elde edilen tutarı anlatır.
“Kişi”, gerçek veya tüzel kişileri anlatır.
“Merkez Bankası”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasını
anlatır.
“OECD”, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütünü anlatır.
“Ödenmiş Sermaye”, bankaların fiilen ve her türlü muvazaadan arı
olarak ödenmiş veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine ayrılmış ve
ödenmiş sermayelerinden, bilançoda görülen zararın ihtiyat akçeleri ile
karşılanamayan kısmı düşüldükten sonra kalan tutarı anlatır.
“Özkaynak”, esas, unsur ve oranları, uluslararası standartlar da dikkate
alınmak suretiyle Merkez Bankasınca belirlenmek üzere, ana sermaye
ve katkı sermaye toplamı ile bu toplamdan sermayeden indirilecek
değerlerin düşülmesi sonucu bulunacak tutarı anlatır.
“Yönetici”, kamu görevlileri arasından baremi en az 15 olan ve bu
Yasanın 16’ncı maddesinde belirtilen öğretim koşullarını haiz kişiler
veya bu Yasanın 16’ncı maddesinde belirtilen nitelikleri haiz kamu
görevlisi olmayan ve başka bir bankada görev yapmayan kişiler
arasından atanan kişi veya kişileri anlatır.

Kapsam ve Amaç 3. (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kurulmuş ve kurulacak
bankalar ile yabancı ülkelerde kurulmuş olup da Kuzey
Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde şube açarak faaliyete geçecek

olan bankalar bu Yasa kurallarına tabidir.

- (2) Münhasıran kendi özel yasaları ile kurulmuş olan offshore bankalara ait Yasa kuralları saklıdır.
- (3) Bu Yasa ile düzenlenmemiş olan hallerde, bankalarla ilgili ve halen yürürlükte olan diğer mevzuat kuralları uygulanır.
- (4) Bu Yasanın amacı, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerini korumak, mali piyasalarda güven ve istikrarı ve ekonomik kalkınmanın gereklerini de dikkate alarak kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere bankaların kuruluş, yönetim, çalışma, devir, birleşme, tasfiye ve denetlenmelerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Yetki ve Görev

4. Merkez Bankası, bu Yasa ve ilgili diğer mevzuatın, yasada gösterilen yetkiler çerçevesinde düzenlemeler de yapmak suretiyle uygulanmasını sağlamak, uygulamayı denetlemek ve sonuçlandırmak, tasarrufların güvence altına alınmasını temin etmek ve yasayla verilen diğer yetkileri kullanmaya, tasarruf sahiplerinin haklarını ve bankaların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemeye, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak üzere gerekli karar ve tedbirleri almaya ve uygulamaya yükümlü ve yetkilidir.

İkinci Kısım

Bankaların Kuruluşu

Bankaların
Kuruluşu veya
Kuzey Kıbrıs
Türk
Cumhuriyetinde
Şube Açma İzni

5. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde banka kurulması veya yabancı ülkelerde kurulmuş bir bankanın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde açacağı ilk şubesi için Merkez Bankasından izin alınması şarttır. İzin için yapılacak başvurulara ve iznin verilmesine ilişkin esas ve usuller Merkez Bankasınca düzenlenecek bir tebliğ ile belirlenir. Verilecek izinde Merkez Bankası yönetim kurulunun en az dört üyesinin olumlu yöndeki oyu gerekir.

Bankaların
Kuruluş
Koşulları

6.(1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kurulacak bankalarda aranacak koşullar şunlardır:
(A) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı kurucuların gerçek kişi olması;
(B) Bankaların yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişi kurucularının; Türkiye Cumhuriyeti, OECD üyesi ülkeler ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile diplomatik ilişkisi olan ülkelerin herhangi birinde ikamet ediyor veya faaliyette bulunuyor olması; Türkiye Cumhuriyeti veya diğer OECD üyesi ülkelerde faal ve herhangi bir kısıtlamaya tabi

olmayan bir bankada asgari %51 (Yüzde Elli Bir) hisseye sahip olması veya bu bankayı asgari çoğunluk sağlayan dolaylı iştirak hisseleri vasıtasıyla kontrol ediyor olması; tüzel kişi kurucuların, Türkiye Cumhuriyeti veya diğer OECD üyesi ülkelerde bankacılık mevzuatı kurallarını uygulamak ve denetlemekle yükümlü merciler tarafından verilmiş, başvuru tarihinde geçerliliğini koruyan ve sözkonusu ülkelerde hiç bir kısıtlamaya tabi olmaksızın bankacılık faaliyetlerinde bulunmasını sağlayan izni almış olması;

Bu Yasa amaçları bakımından;

- (a) Bir gerçek kişi ile eş ve çocuklarının, bunların sınırsız sorumlulukla katıldıkları veya Yönetim Kurulu Başkanı, Yönetim Kurulu üyesi, Genel Müdürü ya da Genel Müdür Yardımcısı oldukları şirketler, ve
 - (b) Yukarıdaki (a) alt bendinde sayılan, sermayelerinin doğrudan veya dolaylı olarak %25 (Yüzde Yirmi Beş) ve daha fazlasına iştirak ettikleri şirketler dolaylı iştirak sayılır.
- (C) Kurucuların müflis veya konkordato ilan etmiş veya affa uğramış olsalar dahi altı aydan fazla hapis veya zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolaylı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya Devlet sırlarını açığa vurma, vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığına teşebbüs suçlarından dolayı hüküm giymiş bulunmaması, tasfiyeye tabi tutulan bankerler, bankalar, sigorta şirketleri ve para ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlarda ve Fona devredilen bankalarda doğrudan veya dolaylı olarak %10 (Yüzde On) ve daha fazla bir oranda pay sahibi olmaması,
- (Ç) Hisse senetlerinin tamamının isme yazılı olması ve nakit karşılığı çıkarılması;
- (D) Nakden ve her türlü muvazaadan ari olarak ödenmiş olan asgari ödenmiş sermaye miktarının \$ 2.000.000 (İki Milyon Amerikan Doları) karşılığı Türk Lirası olması;
- Ancak, Merkez Bankası yukarıda öngörülen asgari sermaye miktarını gerektiğinde ve ihtiyaca uygun olarak iki katına kadar artırmaya yetkilidir.
- (E) Ana sözleşme ve tüzüklerin bu Yasa kurallarına uygun olması.
- (2) Bir kişinin, banka sermayesinin % 10 (Yüzde On)'u ve daha fazlasını temsil eden payları edinmesi veya bir ortağa ait

hisselerin banka sermayesinin % 10 (Yüzde On)'unu aşması sonucunu veren hisse edinimleri ile bir ortağa ait payların yukarıdaki oranların altına düşmesi sonucunu veren hisse devirleri Merkez Bankasının iznine tabidir. İzin alınmadan yapılan pay devirleri pay defterine kaydolunamaz. Bu hükme aykırı olarak pay defterlerine yapılan kayıtlar hükümsüzdür. Tüzel kişilere yapılacak izne tabi pay devirlerinde devralan tüzel kişilerin yönetim ve denetimine sahip gerçek kişinin kim olduğunun belgelenmesi ve bunların kuruculara aranan şartları taşıması zorunludur. Bu kural tüzel kişi ortağın, yönetim ve denetimini belirleyen sermaye paylarının bir başka tüzel kişiye ait olması halinde, gerçek kişi ortak ya da ortaklara ulaşıncaya kadar uygulanır.

Bu fıkranın uygulanmasında 23'üncü maddenin (3)'üncü fıkrasının (A) bendinde belirtilen gerçek veya tüzel kişilere ait paylar bir kişiye ait pay addolunur.

İntifa hakkı ile hisselerin rehin edinilmesinde de bu madde kuralları uygulanır. İmtiyaz hakkı ile intifa hakkı tanınan hisse senetlerinin devri yukarıdaki pay oranlarına bakılmaksızın izne tabidir.

- (3) Sermayenin % 10 (Yüzde On) ve daha fazlasına sahip olacak ortakların kuruculara aranan nitelikleri taşıması şarttır. Bu nitelikleri kaybeden ortaklar temettü dışındaki ortaklık haklarından yararlanamazlar. Bu halde, hisse senetlerinin tasarrufu ve devri dışındaki diğer ortaklık hakları Merkez Bankası tarafından kullanılır. Bu kural, münhasıran, hakkında 37'nci maddenin (1)'inci ve (2)'nci fıkraları kurullarında uygulanan bir bankada pay sahibi olmaları nedeniyle kuruculara aranan nitelikleri kaybeden ortaklar hakkında uygulanmaz.

Yabancı Bankaların
Kuzey Kıbrıs
Türk
Cumhuriyetinde
Şube Açma Koşulları

7. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde şube açmak suretiyle faaliyet gösterecek yabancı bankalarda aranacak koşullar şunlardır:

- (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine ayrılan ödenmiş sermayelerinin bu Yasanın 6'ncı maddesinde belirtilen miktardan az olmaması; ve
- (2) Kuruldukları veya faaliyette buldukları ülkelerde mevduat kabul etmelerinin veya bankacılık işlemleri yapmalarının yasaklanmamış olması.

Yabancı bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kurulduktan sonra buldukları ülkelerde yasaklanmaları halinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki şubelerinin de Merkez Bankasınca mevduat kabul etme ve bankacılık yapma işlemleri yasaklanır.

Başvuru ve
İzin

8. Bu Yasanın 6'ncı ve 7'nci maddelerine göre yapılacak başvurular ile kuruluş veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde şube açma

izninin verilmesine ilişkin usul ve esaslar Merkez Bankasınca çıkarılacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tebliğle belirlenir.

Banka Kuruluşunun
ve Kuzey Kıbrıs
Türk
Cumhuriyetinde
Şube Açma İzninin
İptali

9. Banka kuruluşuna veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde şube açılmasına izin verilmesine ilişkin Merkez Bankası Kararının yayımından itibaren altı ay içerisinde faaliyete geçilmemesi halinde bu izinler geçersiz olur.

Üçüncü Kısım Bankaların Faaliyet Esasları

Bankaların
Kuruluşundan Sonra
Verilecek
Beyannameler

10. Kurulan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyete başlayan veya şube açma işlemleri tamamlanan bankalar, mevduat kabulü veya bankacılık işlemleri yapmak üzere Merkez Bankasına başvurarak bankacılık lisansı alırlar. Başvuru dilekçesine lisans bedeli olan \$ 20.000 (Yirmi Bin Amerikan Doları) karşılığı Türk Lirasının Merkez Bankası nezdinde Hazine adına açılan hesaba yatırıldığını gösterir belgenin eklenmesi zorunludur. Bankaların, lisans bedeli olan \$10.000 (On Bin Amerikan Doları) karşılığı Türk Lirasını her yıl Ocak ayı sonuna kadar Merkez Bankasında Hazine adına açılacak hesaba yatırmaları halinde bankacılık lisansları kendiliğinden yenilenir. Bu başvuru ve bankacılık lisansı verilmesine ilişkin usul ve esaslar Merkez Bankasınca çıkarılacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak tebliğle tespit edilir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde şube açmak suretiyle faaliyette bulunan yabancı bankalar ikinci şubelerini açtıkları tarihten itibaren en geç bir ay içinde Merkez Bankasına ayrıca bir beyanname vererek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki şubelerinden birini diğer şubeleri temsile yetkili ve sorumlu yönetim merkezi olarak göstermek zorundadırlar.

Lisans bedelini süresi içinde yatırmayan bankaların bankacılık lisansı iptal edilir ve haklarında bu Yasanın 37’nci maddesine göre işlem yapılır.

Bankacılık
İşlemlerine ve
Mevduat Kabulüne
İzin

11. (1) Bu Yasanın 8’inci maddesindeki başvuru üzerine Merkez Bankası, ilgililerin bu Yasada yazılı şartları yerine getirip getirmediğini, bankacılık işlemlerine veya mevduat kabulüne başlamak üzere Yasanın gerekli kıldığı nitelikleri taşıyıp taşımadıklarını inceledikten sonra durumları uygun bulunanlara başvuru tarihlerinden itibaren en geç altı ay içerisinde bankacılık lisansı verir.

(2) Yapılan inceleme sonucunda durumları uygun bulunmayanlara gerekli düzenlemeleri

yapmaları ve eksiklerini tamamlamaları için üç ayı geçmeyecek bir süre verilir. Bu süre içinde yeniden başvurular hakkında (1)'inci fıkra kurallarına göre yeniden yapılan inceleme sonunda durumları uygun bulunmayanlara sonuç tebliğ olunur ve verilen izin iptal edilir. Bu durumda bankacılık lisansı için alınan tutar iade edilmez.

Asgari Özkaynak

66/1999

12. Bankalar, özkaynaklarının her yılın 31 Aralık tarihi itibarıyla, \$2.000.000 (İki Milyon Amerikan Doları) karşılığı Türk Lirasının altına düşmesi halinde, en geç müteakip yılın Nisan ayı sonuna kadar sözkonusu tutarı nakit olarak tamamlamak zorundadırlar. Bu madde amaçları bakımından İşletmelerin Sermaye ve Ekonomik Varlıklarının Yeniden Değerlendirilmesi Yasası altında oluşan ihtiyatlarla vergi sonrası kârdan ihtiyatlara aktarılacak meblağ nakit sayılır. Katkı sermayenin, ana sermayenin %100 (Yüzde Yüz)'ünden fazla olan kısmı özkaynak hesabında dikkate alınmaz.

Bankacılık İşlemleri
Yapma Veya
Mevduat Kabulü
İzinlerinin
Kaldırılması

13. (1) Bir bankanın, Merkez Bankası ve/veya bağımsız denetim organlarınca yapılan denetimler sonunda bankacılık işlemleri yapmasında veya mevduat kabul etmesinde sakınca görülmesi halinde, Merkez Bankası, bankanın bankacılık işlemleri yapma veya mevduat kabul etme iznini geçici veya sürekli olarak kısmen veya tamamen tüm teşkilatını veya gerekli görülecek şubelerini kapsayacak şekilde kaldırabilir. Bankacılık işlemleri yapma veya mevduat kabul etme izninin kaldırılması ile ilgili esas ve usuller Merkez Bankasınca çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.

(2) Bu sakıncanın ortadan kalkması halinde mevduat kabul ve bankacılık işlemleri yapma yetkisi Merkez Bankasınca yeniden verilebilir.

Mevduat Kabulüne
Yetkili Olmayanlar

14. (1) Bu Yasaya göre yetkili olanlar dışında, hiçbir gerçek veya tüzel kişi, aslen veya fer'an meslek edinerek mevduat kabul edemeyeceği ve bankacılık işlemleri yapamayacağı gibi ticaret ünvanları ve her türlü belgeleri ile ilan ve reklamlarında başka yasalarda aksine kural bulunup bulunmadığına bakılmaksızın "banka" kelimesini yada mevduat kabul ettikleri veya bankacılık işlemleri ile uğraştıkları izlenimini yaratacak hiç bir kelime veya tabiri kullanamazlar. Ancak Kooperatif Şirketler Yasası altında kurulmuş olup bu Yasa altında münhasıran bankacılık ve finans alanında

Fasıl 114
28/1959
51/1983

faaliyet göstermek isteyenlerden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasasında öngörülen yükümlülük ve koşulları yerine getirebilenlere bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinleri verilir. Söz konusu yükümlülük ve koşulları yerine getiremeyen kooperatiflerin, sadece üyelerinden aidat ve sağlık ve sosyal yardım, ihtiyat ve tasarruf sağlama amaçlarıyla topladıkları paralar bu Yasanın uygulanmasında mevduat sayılmaz. Bu kooperatifler münhasıran kendi üyelerine, topladıkları paraları geçmeyecek tutarlarda kredi verebileceklerdir. İzinsiz olarak mevduat toplayan, bankacılık faaliyetinde bulunan ve banka kelimesini kullananların iş yerleri Merkez Bankasının başvurusu üzerine Mahkeme tarafından kapatılır.

- (2) Bu maddenin uygulanmasında yazılı veya sözlü olarak veya herhangi bir şekilde halka duyurulmak suretiyle faiz veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığında istendiğinde veya belli bir vadede iade edilmek üzere para alınması mevduat kabulü sayılır. Ancak bono ve tahvil piyasalarını düzenleyen mevzuat kuralları saklıdır. Kabul edilen para karşılığında mevduat hesap cüzdanı yerine, adi veya ticari senetler, makbuz veya sertifika verilmesi durumu değiştirmez.
- (3) Resmi ve özel kuruluşlar ile şirketlerde, yalnız kendi çalışanlarına ait olmak üzere emeklilik, sağlık ve sosyal yardım, ihtiyat ve tasarruf sağlama amaçlarıyla kurulan sandıkların münhasıran kendi üyelerinden bu amaçlar için topladıkları paralar bu Yasa uygulamasında mevduat sayılmaz.

Dördüncü Kısım

Bankaların Teşkilatı ve Organları

Yönetim Kurulu
Kredi Komitesinin
Oluşumu ve İç
Denetim

15. (1) Şube olarak faaliyette bulunanlar hariç bankaların yönetim kurulları beş kişiden az olamaz. Bu Yasanın 16'ncı maddesinde Genel Müdür için öngörülen şartlar, süre hariç Yönetim Kurulu üyelerinin yarısından bir fazlası için de aranır.
- (2) Kredi açma yetkisi yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu bu yetkisini belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde kredi komitesine veya genel müdürlüğe devredebilir. Kredi komitesinin oluşumu ile çalışma esasları Merkez Bankasınca

belirlenir.

- (3) Bankalar işlemleri nedeniyle karşılaştıkları yasal düzenlemeler ile mali ve diğer gelişmelerden doğan risklerin izlenmesi ve kontrolünü sağlamak amacıyla faaliyetlerinin kapsamı ve yapısıyla uyumlu, esas ve usulleri Merkez Bankasınca çıkarılacak tebliğle belirlenecek etkin bir iç denetim sistemi ile risk, kontrol ve yönetim sistemi kurmakla yükümlüdürler.

Bankaların Genel
Müdür ve Genel
Müdür Yardımcıları

16. Banka Genel Müdürünün ve Genel Müdür Yardımcılarının hukuk, matematik, idari bilimler, istatistik, uluslararası ilişkiler, kamu yönetimi, iktisat, işletmecilik, maliye, muhasebe, bankacılık veya mühendislik-işletmecilik dallarında yüksek öğrenim görmüş ve banka ve finans sektörü veya kamu yönetiminde ekonomi ve maliye konularında; Genel Müdürlüğe atanacakların en az beş yılı yöneticilik olmak üzere toplam on yıl, Genel Müdür Yardımcılığına atanacakların ise en az üç yılı yöneticilik olmak üzere toplam yedi yıl tecrübe sahibi olmaları şarttır.

Bankalarda
Çalışması Yasak
Olanlar
14/2000

17. Bu Yasa veya bu Yasa ile yürürlükten kaldırılan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası kurallarına aykırı hareketlerinden dolayı hapis veya bir defadan fazla para cezası ile cezalandırılan kimseler ile yüz kızartıcı suçlardan dolayı mahkum olanlar, müflisler ile fiil ve eylemleri sonucu bankanın bu Yasanın 37'nci maddesi kapsamına alınmasına neden olanlar hiç bir bankada Yönetim Kurulu Başkanı, Yönetim Kurulu Üyesi, Genel Müdürü, Genel Müdür Yardımcısı veya birinci derecede imza yetkisini haiz görevli olarak çalıştırılmazlar. Yapılan denetlemeler sonucunda bu Yasa veya ilgili diğer mevzuat kurallarını ihlal ettikleri ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen bu maddede belirtilen banka mensuplarının, haklarında yasal kovuşturma istenmesini müteakip Merkez Bankasının talebi üzerine geçici olarak imza yetkilerinin kaldırılması zorunludur. Bu kimseler Merkez Bankası izni olmadıkça imza yetkisini haiz personel olarak hiçbir bankada çalıştırılmazlar.

Genel Müdürlüğe ve Genel Müdür Yardımcılıklarına atanacakların bu maddede aranan koşulları taşıdıklarını gösteren belgelerle birlikte Merkez Bankasına bildirilmesi şarttır. Bu kişilerin atanmaları, Merkez Bankası tarafından bildirim alındığı tarihten itibaren yedi iş günü içinde, gerekçeli olumsuz görüş bildirilmediği takdirde yapılabilir.

Herhangi bir nedenle görevden ayrılan Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları, görevden ayrılma nedenleri banka ve görevden ayrılan tarafından ayrılış tarihinden itibaren yedi iş günü içerisinde Merkez Bankasına bildirilir.

Beşinci Kısım
Karşılıklar ve Mevduata Ait Kurallar

Muhtemel Zararlar Karşılığı	18.	(1)	Bankalar, yıllık safi kârları üzerinden %10 (Yüzde On) oranında muhtemel zarar karşılığı ayırmak zorundadırlar. Bu zorunluluk karşılık toplamı ödenmiş sermayeye eşit oluncaya kadar devam eder.
		(2)	Bu karşılıklar ancak zararların mahsubunda kullanılırlar.
Mevduatın Tasnifi	19.	(1)	Tasarruf mevduatı, gerçek kişiler tarafından bu nam altında açtırılan ve ticari işlemlere konu olmayan mevduattır.
Ancak vadesiz tasarruf mevduatı hesapları üzerine münhasıran çek keşide edilmesi ticari işlem sayılmaz.
		(2)	Bankalar tasarruf mevduatını diğer mevduat hesaplarından ayırmak ve mevduat hesaplarını Merkez Bankasınca Resmi Gazete’de yayımlanacak tebliğde belirlenecek esaslara göre tasnif etmek zorundadırlar.
Mevduatın Çekilmesi	20.		Yürürlükteki yasa kuralları saklı kalmak üzere mevduat sahiplerinin mevduatlarını diledikleri anda geri almak hakları hiç bir süreyle sınırlandırılmaz.
Ancak vadeli veya ihbarlı mevduat sahibi ile banka arasında vade ve ihbar süresi ile mevduat sahibinin kendi rızası ile bloke ettirdiği mevduatlar hakkında kararlaştırılan şartlar saklıdır.
Tasarruf Mevduatı Sahiplerinin İmtiyazı	21.		Bankaların faaliyetlerine son vermeleri veya tasfiye edilmeleri halinde tasarruf mevduatı sahipleri tasarruf mevduatlarının sigortaya tabi olmayan kısmı için bu gibi bankaların mevcutları üzerinde Fonun alacaklarından sonra gelmek üzere diğer alacaklılarına göre haklarının %90 (Yüzde Doksan)’ı oranında imtiyazlı alacaklı sayılırlar.
Mevduatta Zamanaşımı	22.	(1)	Bankalar, mevduat sahiplerinin yazılı talepleri üzerine yılda en az bir kez hesap özeti gönderirler.
		(2)	Her türlü mevduattan, emanet ve alacaklardan son talebi, işlemi veya mudinin herhangi bir şekilde yazılı talimatı tarihinden başlayarak on yıl geçtiği halde sahipleri tarafından aranmamış olanlardan tutarı ve değeri \$20 (Yirmi Amerikan Doları) karşılığı Türk Lirasını aşan hesaplar, mevduat sahiplerinin mevcut adreslerine bir mektupla bildirildikten sonra tamamen bu sürenin bitimini izleyen takvim yılı başından itibaren altı ay içinde bankalarca sahiplerinin isim, kimlik, adresleri ve haklarının faizleri ile ulaştıkları tutarlar

- gösterilmek suretiyle düzenlenecek bir cetvel ile Merkez Bankasına devredilir.
- (3) Yukarıdaki (2)'nci fıkra gereğince Merkez Bankasına devredilen mevduattan, emanet ve alacaklardan tutarı ve değeri \$20 (Yirmi Amerikan Doları) karşılığı Türk Lirasını aşmayanlar bankaca, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna intikal ettirilir. Merkez Bankası tutar veya değeri \$20 (Yirmi Amerikan Doları) karşılığı Türk Lirasını aşanları, Resmi Gazete'de ilan eder. İlandan itibaren bir yıl içinde sahip veya mirasçıları tarafından aranmayan mevduat, emanet ve alacaklar bu sürenin bitiminde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna gelir olarak kaydedilir.
- (4) Küçükler adına ve yalnızca bunlara ödeme yapılmak kaydıyla açtırılan hesaplarda bu maddede yazılı zamanaşımı süreleri küçükün reşit olduğu tarihte işlemeye başlar.

Altıncı Kısım

Krediler ve Diğer Yatırımlar

- Risk Sınırları 23. (1) Bir bankanın vereceği nakdi krediler ile teminat mektupları, kefaletler, aval, ciro ve kabuller gibi gayri nakdi krediler, satın alacağı tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları, tevdiatta bulunmak suretiyle ya da herhangi bir şekil ve surette vereceği ödünçler, varlıkların vadeli satışından doğan alacaklar, vadesi geçmiş nakdi krediler ve gayri nakdi kredilerin nakdi tahvil olan bedelleri, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile ve benzeri diğer sözleşmeler ve ortaklık payları izlendikleri hesaba bakılmaksızın bu Yasa uygulamasında kredi sayılır.
- (2) (A) Bir banka, doğrudan veya dolaylı olarak gerçek veya tüzel bir kişiye banka özkaynağının % 25 (Yüzde Yirmi Beş)'i veya banka toplam mevduatlarının % 4 (Yüzde Dört)'ünden, hangisi daha fazla ise, fevkinde kredi veremez.
- (B) Bir gerçek yada tüzel kişiye banka özkaynağının %10 (Yüzde On)'u veya banka toplam mevduatlarının %2 (Yüzde İki)'sinden, hangisi daha fazla ise, fevkinde verilen krediler büyük kredi sayılır. Büyük kredilerin toplamı, banka özkaynağının on katını aşamaz. Büyük krediler Merkez Bankasınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde bu bankaya bildirilir.
- (C) Devlet kefaletini haiz kredilerde bu oran

toplam özkaynağın %100 (Yüzde Yüz)'ünü aşamaz.

(Ç) Bu Yasa uygulamasında yukarıdaki (1)'inci fıkradaki kredi sınırları içerisinde yer alan gayrinakdi krediler ve işlemlerin dikkate alınma oran, esas ve usulleri Merkez Bankasınca çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.

- (3) (A) (a) Bu Yasanın uygulanmasında lehlerine kredi verilip verilmediğine bakılmaksızın bir gerçek veya tüzel kişiye verilebilecek kredi sınırının hesaplanmasında dolaylı olarak verilen krediler bakımından aralarında aşağıda belirtilen şekilde ilişki bulunan gerçek veya tüzel kişiler, krediyi veren banka için bir risk grubu oluştururlar;
- (i) Bir gerçek kişi ile eşi ve çocukları,
 - (ii) (i) alt bendinde belirtilenlerin veya bir tüzel kişinin birlikte veya tek başlarına doğrudan ya da dolaylı olarak sermayesini veya yönetimini kontrol ettikleri ya da sınırsız sorumlulukla katıldıkları veya (i) alt bendinde belirtilenlerin yönetim kurulu başkanı, üyesi veya genel müdürü oldukları şirketler,
 - (iii) (i) alt veya (ii) alt bentlerindeki ilişkiler olmasa dahi, aralarında kefalet veya birinin ödeme güçlüğüne düşmesinin diğer bir veya birkaçının ödeme güçlüğüne düşmesi sonucunu doğuracak boyutta ilişkiler bulunan gerçek veya tüzel kişiler.
- (b) (i) Bir bankanın, doğrudan ya da dolaylı pay sahipleri,
- (ii) (i) alt bendinde belirtilenler ile bankanın doğrudan ya da dolaylı olarak ayrı ayrı veya birlikte sermayesini veya yönetimini kontrol ettikleri ya da bunların sınırsız sorumlulukla katıldıkları veya (i) alt bendinde belirtilenlerden gerçek kişi olanların yönetim kurulu başkanı, üyesi veya genel müdürü oldukları

- şirketleri,
- (iii) (i) alt veya (ii) alt bentlerinde belirtilenlerle veya bankayla aralarında kefalet veya birinin ödeme güçlüğüne düşmesinin diğer bir veya birkaçının ödeme güçlüğüne düşmesi sonucunu doğuracak boyutta ilişkiler bulunan gerçek veya tüzel kişiler, bu bankanın da dahil olduğu risk grubu olarak kabul edilir.
- (B) Bir gerçek veya tüzel kişiye verilecek azami kredi sınırının hesaplanmasında bir risk grubunu oluşturan gerçek veya tüzel kişilerin her birine doğrudan verilen kredilerin tamamı bu risk grubuna dahil gerçek veya tüzel kişilerden herhangi birine dolaylı olarak verilmiş sayılır. Bir risk grubuna dahil gerçek veya tüzel kişilerin aynı risk grubunda yer alan diğer gerçek veya tüzel kişilerin kullandıkları krediler için bankaca kabul edilen aval ve kefaletleri dolaylı kredi sınırının hesabında dikkate alınmaz.
- (C) Dolaylı iştirak oranı, iştirak oranlarının çarpılması suretiyle hesaplanır.
- (4) Aşağıdaki kredi işlemleri bu maddedeki sınırlamalara tabi değildir:
- (A) Karşılığı banka nezdinde nakit olarak bloke edilen işlemler;
- (B) Merkez Bankası ile bu banka nezdindeki piyasalarda yapılan işlemler; ve
- (C) Kredilerde kur değişikliklerinin doğurduğu artışlar ile vadesi geçmiş kredilere tahakkuk ettirilen faiz ve diğer unsurlar.
- Ancak limitlerin hesabında aynı kişiye yeni kredi tahsisi halinde daha önce yabancı para cinsinden verilen krediler, müteakiben tahsis edilen kredilerin kullandırıldığı tarihteki cari kurdan dikkate alınır.
- (5) Bankalar açacakları krediler ve verecekleri kefalet ya da teminatlar için talepte bulunanlardan, Merkez Bankasınca belirlenecek esas ve usuller dahilinde hesap durumu almak zorundadırlar. Sermayenin yarısından fazlasına genel ve katma bütçeli dairelerin ve kamu iktisadi teşebbüslerinin, sahip olduğu kurum ve ortaklıklar ve bankalar dışında kalan müşterilere açılacak krediler ve verilecek kefalet ya da teminatların Merkez Bankasınca belirlenecek tutarı geçmesi halinde, alınacak hesap durumu belgesi ile eki bilanço

ve kâr ve zarar cetvellerinin genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygunluğunun Merkez Bankasınca belirlenecek esaslar dahilinde denetim yetkisine sahip meslek mensupları tarafından denetlenmesi şarttır.

- (6) Bankalar, kredileri ile diğer alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen, ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla karşılık ayırmak zorundadırlar. Karşılık ayrılacak kredi ve alacakların nitelikleri ile karşılıklara ilişkin esas ve usuller Merkez Bankasınca belirlenir. Bankaların, bu fıkra uyarınca ayırdıkları özel karşılıkların tamamı başka yasalarda aksine kural bulunup bulunmadığına bakılmaksızın ayırdıkları yılda Kurumlar Vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.

Banka
Ortaklarına ve
Mensuplarına
Kredi
Verilmesi

24. (1) Bu Yasanın 23'üncü maddesi kuralları saklı kalmak kaydıyla, bir bankanın sermayesinin %10 (Yüzde On) ve daha fazlasına sahip ortaklarına ve bunlarla dolaylı kredi kapsamına giren gerçek veya tüzel kişilere vereceği kredilerin toplamı, banka özkaynaklarının %20 (Yüzde Yirmi)'sini aşamaz.
- (2) Banka mensuplarına teminatsız olarak verilecek krediler, bir yıllık ücretlerinin toplamını aşamaz.

Yönetim Kurulu
Üyelerinin
Akrabalarına Kredi
Verilmesi

25. Bir bankanın Yönetim Kurulu Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri, menfaat ilişkisi ile bağlı oldukları tüzel kişiler ile ana, baba, kardeş, karı, koca ve çocuklarına taalluk eden kredi, teminat ve kefalet taleplerinin müzakeresine iştirak edemezler ve bu işler hakkında oy veremezler. Bu maddenin uygulanmasında, yasa veya statü gereğince bir tüzel kişinin yönetim veya denetiminde bulunan veya sermayesinin %10 (Yüzde On)'undan fazlasına sahip olan gerçek kişi, tüzel kişiye menfaat ilişkisi ile bağlı sayılır.

İştirakler

26. (1) Bu Yasanın 23'üncü maddesinde öngörülen kurallar saklı kalmak kaydıyla, bankalar ana faaliyet konuları para ve sermaye piyasaları ile sigortacılık olan ve bu konulardaki özel yasalara göre izin ve ruhsat ile faaliyet gösteren mali kurumlar dışındaki bir şirket veya ortaklığa, kendi özkaynaklarının en fazla %15 (Yüzde Onbeş)'i oranında iştirak edebilirler. Bu iştiraklerin toplam tutarı banka özkaynaklarının %60 (Yüzde Altmış)'ını aşamaz. İştirak olunan şirket veya ortaklığın sermayesinin %10 (Yüzde On)'undan az olan iştirak tutarları ve bedelsiz edinilen iştirak payları ile iştirak paylarının herhangi bir fon çıkışı gerektirmeyen değer artışları bu sınırların hesabında dikkate alınmaz.
- (2) Bankalar ve sermayelerinin %50 (Yüzde Elli)'sinden

fazlasına sahip oldukları iştirakleri; banka sermayesinin %10'undan fazlasına sahip olan şirketlerin, Yönetim Kurulu Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerinin, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarının ayrı ayrı ya da birlikte sermayelerinin %25 (Yüzde Yirmi Beş)'inden fazlasına sahip oldukları şirketlere iştirak edemezler. Bu Yasaya göre yürürlüğe konulan standart rasyoları tutturamayan bankalar hiç bir surette yeni iştirak edinemezler.

Sermaye Azaltıcı
İşlem Yasağı

27. Bir bankanın iştirak ettiği şirket ve kuruluşlar, sermayelerine iştirak eden bankanın hisse senetlerini satın alamazlar, rehin olarak kabul edemezler ve karşılığında avans veremezler.

Emtia Ticareti Yapma
Yasağı ve
Gayrimenkul Üzerine
İşlemler

28. Bankalar, ihtiyaçları dışında ve ticari amaçlarla emtia (altın hariç) ve gayrimenkul edinemezler. Bankaların edinebilecekleri emtia ve gayrimenkullerin amortismanları düşüldükten sonra kayıtlı değerlerinin toplamı özkaynaklarının %50 (Yüzde Elli)'sini geçemez. Bankaların alacaklarından dolayı elde edinmek zorunda kaldıkları emtia, edinme tarihinden itibaren bir yıl, gayrimenkuller ise üç yıl içinde elden çıkarılır. Elden çıkarmanın imkansız ya da büyük zararlara neden olması halinde bu süreler Merkez Bankasınca iki katına kadar uzatılır.

Bankaların bu madde kurallarına aykırı olarak emtia ve gayrimenkul edinmeleri ve mahkum olmaları halinde elde ettikleri emtia ve gayrimenkuller satılarak tasfiye edilir.

Yedinci Kısım

Hesap ve Kayıt Düzeni

Bilanço ve
Hesaplar

29. (1) Bankaların hesap dönemi takvim yılıdır.
(2) Bankalar, hesaplarını ve bilançoları ile kâr ve zarar cetvellerini kesirleri dikkate almamak suretiyle Türk Lirası üzerinden düzenlerler.
(3) Bankalar, hesaplarını yıllık bilançoları ve kâr ve zarar cetvellerini Merkez Bankası tarafından hazırlanan tek düzen hesap planı, tek tip bilanço ve kâr ve zarar cetveli ile dipnotları, murakabe ve değerlendirme esasları ile bunların uygulanma ve düzenleme esaslarına ilişkin izahnameye uygun olarak tutmak ve düzenlemek zorundadırlar.
(4) Bankaların düzenleyecekleri aylık bilanço ve kâr ve zarar hesabı cetvellerinin ihtiva edeceği bilgiler ve bunların şekli Merkez Bankası tarafından belirlenir. Bu cetveller ve ekleri, hazırlandıkları ayı izleyen ayın sonuna kadar Merkez

Bankasına gönderilir.

Hesap ve İşlemlerin Gerçeğe Uygunluğu

30. Bankalar işlemlerini kayıt dışı bırakamazlar ve gerçek mahiyetlerine uygun düşmeyen bir şekilde muhasebeleştiremeyecekleri gibi yasal ve yardımcı defterleri ile kayıtlarını, şubeleri, yurtiçi ve yurtdışındaki muhabirleri ile hesap uygunluğu sağlamadan bilançolarını kapatamazlar.

Belgelerin Saklanması

31. Bankalar, bankacılık işlemleri ile ilgili belgelerin asıllarını veya mümkün olmadığı hallerde sıhhatlerinden şüpheyi davet etmeyecek kopyalarını ve yazdıkları yazıların makine ile alınmış suretlerini tarih ve numara sırası ile düzenleyerek usulleri dairesinde on iki yıl süreyle saklamak zorundadırlar. Bu belgelerin Merkez Bankasıyla belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde mikro film ve mikro fiş şeklinde veya elektronik veya manyetik ortamlarda saklanması mümkündür.

Yıllık Bilanço İle Kâr ve Zarar Cetvellerinin Gazetede İlanı

32. (1) Bankalar, banka yönetim kurulu başkanı veya vekilinin imzasını içeren, bağımsız denetim kuruluşlarınca onaylı yıllık bilanço ile kâr ve zarar cetvellerini Genel Kurulca kabulünden itibaren bir ay içinde her halukarda müteakip yılın ilk dört ayı içerisinde Merkez Bankasına göndermek zorundadırlar. Ayrıca, bu bilanço ve kâr ve zarar cetvelleri bankalar tarafından en az günlük iki yerel gazetede ilan edilir.

(2) Merkez Bankası tarafından yapılacak incelemelerde, sözü geçen bilanço ve kâr ve zarar cetvellerinin gerçeği yansıtmadığının tespit edilmesi halinde ilgili banka Merkez Bankasının talimatı üzerine on beş gün içinde düzeltilmiş bilanço ile kâr ve zarar cetvellerini düzeltme beyanı ile birlikte sözü edilen gazetelerde ve aynı usul ile yeniden yayınlamak zorundadır.

Cetvel, Rapor ve Mali Tablo İsteme ve Rasyo Tespiti

33. Merkez Bankası, bu Yasa uygulamasını izlemek amacıyla bankalardan belirleyeceği esaslara ve örneklere uygun olarak cetvel, rapor ve mali tablolar istemeye ve mali bünyeleri ve kaynakların kullanımı ile ilgili standart oranları tespiti yetkilidir. Şöyle ki; bankalar kabul ettikleri farklı para birimlerinden oluşan mevduatlarının ve diğer yükümlülüklerinin, her para birimi için, ancak sözkonusu para birimindeki bu yükümlülükleri toplamının %20 (Yüzde Yirmi)'sini geçmeyen bir miktar ile başka bir para cinsinden pozisyon taşıyabilirler. Sözkonusu yükümlülüklerin asgari %80 (Yüzde Seksen)'inin aynı para birimi ile pozisyonda tutulması ve/veya plase edilmesi zorunludur. Buna göre bir bankanın yükümlülükleri nedeniyle taşıyabileceği azami açık pozisyon miktarı %20 (Yüzde Yirmi) ile sınırlıdır. Diğer yükümlülükler Merkez Bankası tarafından yayınlanacak bir tebliğ ile belirlenir. Bankalar, bu fıkra kuralı gereğince düzenledikleri cetvel, rapor ve mali tabloları Merkez Bankasına tevdi etmek ve tespit edilecek oranlara uymak zorundadırlar.

Sekizinci Kısım
Denetim

Bankaları
Denetim Yetkisi

34. (1) Bu Yasa ile diğer yasaların bankalarla ilgili kurallarının uygulanmasının ve her türlü bankacılık işlemlerinin denetimi bankaların varlıkları, alacakları, özkaynakları, borçları, kâr ve zarar hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin ve mali bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların tespiti ve tahlili Merkez Bankası adına doğrudan Merkez Bankası müfettişleri tarafından yapılır.
- (2) Merkez Bankası; bankalar, bankaların iştirak ve kuruluşları ile diğer gerçek veya tüzel kişilerden, bu Yasa ile diğer yasaların bankalar hakkındaki kuralları ile ilgili görecekları bütün bilgileri istemeye, bunların tüm defter, kayıt ve belgelerini incelemeye yetkili olup, bunlar da istenen bilgileri vermekle defter, kayıt ve belgeleri incelemeye hazır bulundurmakla yükümlüdürler.
- (3) Maliye İşleriyle Görevli Bakanlıkça yetki verilen bağımsız denetim şirketlerinden, bankalarda bağımsız denetim yapacak kuruluşlarda aranacak nitelikler ile bağımsız denetim raporlarının içeriği Merkez Bankası tarafından yayımlanacak bir tebliğle belirlenir. Merkez Bankası ve bağımsız denetim kuruluşları, bu Yasa uyarınca yaptıkları faaliyetler dolayısıyla üçüncü kişilere verecekleri zararlardan sorumludurlar.

Yabancı
Ülkelerin Kuzey
Kıbrıs Türk
Cumhuriyetindeki
Şube ve
Şirketlerinin
Denetimi

35. Yabancı ülke yasalarına göre denetime yetkili mercilerin kendi ülkelerindeki mali piyasalarda faaliyet gösteren kuruluşlarının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki bu Yasa kurallarına tabi şube veya şirketlerinde denetim yapma ve bilgi isteme taleplerinin yerine getirilmesi Merkez Bankasının iznine bağlıdır. Bu mercilerce istenen bilgiler, açıklanmaması kaydıyla Merkez Bankasınca verilebilir. Merkez Bankası yabancı ülkelerin denetime yetkili mercileri ile yapacağı anlaşmalar çerçevesinde bankacılıkla ilgili her türlü işbirliği ve bilgi alışverişinde bulunabilir.

İdari Tedbirler

36. (1) Yapılan denetlemelerde; bu Yasa ve ilgili diğer mevzuat kurallarını ihlal ettikleri ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen banka mensuplarının haklarında yasal kovuşturma istenmesini müteakip, Merkez Bankasının talebi üzerine yargılama sonuna kadar imza yetkilerinin kaldırılması zorunludur.
- (2) Merkez Bankası, bu Yasa ve ilgili diğer mevzuata aykırı işlemlerini verdiği süre içinde düzeltmeyen ve Yasaya aykırılıkların giderilmesi ve önlenmesi konusunda alınmasını istediği tedbirleri almayan bankaların, sorumluları hakkında yapılacak yasal kovuşturma saklı olmak üzere, avans ve reeskont kredilerinin

durdurulmasına, açılan kredilerin geri alınmasına, interbank işlemlerinin ve elektronik fon transferleri işlemlerinin sınırlanmasına ve benzeri idari tedbirlerin alınmasına yetkilidir.

- (3) Bu Yasaya göre yetkili olanlar dışında kalan gerçek veya tüzel kişilerin mevduat kabul ettikleri veya bankacılık işlemleri yaptıkları, ticaret ünvanları ve her türlü belgeleri ile ilan ve reklamlarında banka kelimesini ya da mevduat kabul ettikleri veya bankacılıkla uğraştıkları izlenimini veren kelime ve tabirleri kullandıkları tespit olunduğu takdirde, sorumlular hakkında yasal kovuşturmayla geçilmekle beraber, gecikmesinde sakınca görülen hallerde, Merkez Bankasınca bunların iş yerleri geçici olarak kapatılabileceği ve ilan ve reklamları durdurulabileceği gibi Yasaya aykırı belgelerle ilan ve reklamları toplatılabilir.

Mali Bünyenin
Güçlendirilmesi

37. (1) Denetlemeler sonucunda bu Yasaya ve bu Yasaya dayanılarak alınan kararlara ve yapılan düzenlemelere, bankacılık ilke ve teamüllerine aykırı ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek nitelikte işlemlerin tespit olunması halinde Merkez Bankası banka sorumluları hakkında yapılacak cezai işlem saklı kalmak koşulu ile vereceği süreler içinde söz konusu işlemlerin düzeltilmesi ve tekrarına meydan verilmemesi için gerekli tedbirlerin alınması hususunda ilgili bankayı uyarır. Banka, verilen süreler içinde Merkez Bankasınca istenen tedbirleri almak ve aldığı tedbirleri Merkez Bankasına bildirmek zorundadır. İstenen tedbirlerin alınmaması veya bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek nitelikteki işlemlerin tekrarı halinde Merkez Bankası, işlemlerin mahiyet ve önemine göre;
- (A) Yönetim kurulu üyelerinin tamamını veya bir kısmını görevden alarak veya üye sayısını artırarak bu kurula üye atamak;
- (B) Bankanın faaliyetlerini, faaliyet türleri itibarıyla tüm teşkilatını veya gerekli görülecek şubelerini veya muhabirlerle ilişkilerini kapsayacak şekilde kısıtlamak; ve
- (C) Bankanın mevduat sigortası primlerini yükseltmek veya kabul ettiği mevduatı %100 (Yüzde Yüz) oranına kadar karşılığa tabi tutmak
- da dahil olmak üzere bankanın emin bir şekilde çalışmasına ve mevduat sahiplerinin korunmasına yönelik her türlü tedbiri almaya ve uygulamaya yetkilidir. Bu fıkra göre bankalara atanacak yönetim kurulu üyelerinin ücretleri Merkez Bankasınca tespit olunur ve ilgili banka veya Fon tarafından karşılanır.
- (2) (A) Merkez Bankası, bir bankanın varlıklarının vade itibarıyla taahhütlerini karşılayamadığını veya bu

durumun gerçekleşmek üzere olduğunu veya likiditeye ilişkin düzenlemelere uymadığını tespit ettiği takdirde; bankadan, onaylayacağı bir plan dahilinde bu durumun düzeltilmesini isteyebileceği gibi uygun bir süre vererek;

(a) Uzun vadeli veya duran değerlere yatırım yapılmaması; ve

(b) İştirakler ve gayrimenkuller gibi duran değerlerin elden çıkarılması

da dahil olmak üzere, likiditenin güçlendirilmesi amacıyla, uygun göreceği her türlü tedbirin alınmasını isteyebilir.

(B) Merkez Bankası, bir bankanın özkaynaklarının sermaye yeterliliğine ilişkin düzenlemelere göre yetersiz kaldığını ya da bu durumun gerçekleşmek üzere olduğunu tespit ettiği takdirde; bankadan onaylayacağı bir plan dahilinde, sermaye artırımı veya sermaye benzeri kaynak temin edilmesi suretiyle bu durumun düzeltilmesini isteyebileceği gibi,

(a) Kâr dağıtılmaması, yönetim kurulu üyeleri ile genel müdür ve yardımcılarının ikramiye, prim, ayni ve nakdi sosyal yardım ya da her ne ad altında olursa olsun verilen ek ödemelerin durdurulması;

(b) Zarar doğurduğu tespit edilen faaliyetlerinin sınırlandırılması veya durdurulması; ve

(c) Verimi düşük veya verimsiz varlıklarının elden çıkarılması

da dahil olmak üzere, özkaynakların güçlendirilmesi amacıyla, uygun göreceği her türlü tedbirin alınmasını isteyebilir.

(3) Merkez Bankası, bir bankanın;

(A) Bu maddenin (2)'nci fıkrası kapsamında alınması istenen tedbirleri kısmen ya da tamamen almadığının, bu tedbirlerin kısmen veya tamamen alınmış olmasına rağmen mali bünyesinin güçlendirilmesine imkan bulunmadığının ya da mali bünyesinin bu tedbirler alınsa dahi güçlendirilemeyecek derecede zayıflamış olduğunun;

(B) Yükümlülüklerini vadesinde yerine getiremediğinin;

(C) Bu madde kurallarının uygulanmasında belirlenecek değerlendirme esasları çerçevesinde yükümlülüklerinin toplam değerinin varlıklarının toplam değerini aştığının; ve

(Ç) Faaliyetine devamının mevduat sahiplerinin hakları ve mali sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arzettiğini,

tespit ettiği takdirde, temettü hariç ortaklık hakları ile bankanın yönetim ve denetimini Fona devretmeye veya bankacılık işlemleri yapma ve/veya mevduat kabul etme iznini kaldırmaya yetkilidir.

- (4) Merkez Bankası, bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakların, banka kaynaklarını bankanın emin şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan veya dolaylı olarak kendi lehlerine kullandıklarını veya bankayı bu suretle zarara uğrattıklarını tespit etmesi halinde, bunların temettü hariç ortaklık hakları ile bankanın yönetim ve denetimini Fona devretmeye yetkilidir.

Bu fıkra da belirtilen şekilde kullanılan kaynaklar veya uğranılan zarar, verilen süre içinde iade veya tazmin edilmediği takdirde bu zarar veya kullanılan kaynakların miktarına bakılmaksızın bu ortaklara ait hisseler Merkez Bankası kararı ile Fona intikal eder.

- (5) (A) Fon, yukarıdaki (3)'üncü fıkra kurallarına göre temettü hariç, ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Merkez Bankasının uygun gördüğü şekilde devredilen bankanın devir tarihi itibarıyla düzenlenecek bilançosunu esas almak suretiyle;
- (a) Uygun göreceği aktiflerini, teşkilatını ve aksine talebi olmayan personeli ile devir tarihi itibarıyla mevduat toplamları en yüksek beş bankaca uygulanan faiz oranları ortalamasını geçmemek üzere işlemiş faizleri ile birlikte sigortaya tabi tasarruf mevduatını ve pasifte yer alan karşılık kalemlerini, kurulacak bir bankaya ya da mevcut bankalardan istekli olanlara devretmeye ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılmasını Merkez Bankasından istemeye; ve
- (b) Sigorta kapsamında bulunan mevduat tutarını aşmamak ve hisselerinin tamamına sahip olmak kaydıyla, sermayesine tekabül eden zararlarını devralmaya yetkilidir. Devralınan zararlara istinaden yapılacak ödemelerin karşılığını temsil eden hisseler başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Fona intikal eder. Hakkında bu bendin (a) alt bendi kuralları uygulanan bankanın devredilen aktiflerinin toplamının devredilen pasiflerinin toplamını karşılamaması halinde aradaki fark Fon tarafından ödenir. Bu halde ve hakkında bu bendin (a) alt bendi kurallarına uygulanan bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılması durumunda, bu Yasanın 38'inci maddesinin

(2)'nci ve (3)'üncü fıkraları kuralları uygulanmaz. Bu Yasa kurallarının uygulanması sonucu bir bankanın tasfiye edilmesi halinde, 38'inci ve/veya 39'uncu maddelerine göre, Fon ödediği tutar kadar bunlara imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder.

(B) Fon yukarıdaki (4)'üncü fıkra kurallarına göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın;

(a) Anılan fıkroda belirtilen şekilde kullanılan kaynaklarının veya uğradığı zararın vereceği süre içinde iade veya tazmin edilmesini ve hisselerin Merkez Bankasınca uygun görülecek gerçek veya tüzel kişilere devredilmesini istemeye;

(b) Yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakları ile tüzel kişi ortaklarının sermayesinin % 10 (Yüzde On)' undan fazlasına sahip gerçek kişi hissedarlarından kendilerine, eşlerine ve velayet altındaki çocuklarına ait taşınmaz mal ve iştiraklerini, haczi caiz olan taşınır mal, hak ve alacaklarını ve menkul kıymetlerini ve her türlü kazanç ve gelirleri ve ayrıca bildirimden önceki iki yıl içinde ivazlı veya ivazsız olarak iktisap ettikleri veya devrettikleri taşınmaz mal, haczi caiz taşınır mal, hak, alacak ve menkul kıymetlerini gösterir birer mal beyannamesi vermelerini istemeye; ve

(c) Yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının malvarlıkları üzerine teminat aranmaksızın ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz kararları ile ilgililerin yurtdışına çıkmasını yasaklama dahil, alacaklıların menfaati için zorunlu olan her türlü muhafaza tedbirinin alınmasını ilgili mahkemeden istemeye yetkilidir.

Bu bent kurallarına göre istenen mal beyannamesinin en geç yedi gün içinde Fona verilmesi zorunludur.

(6) Fon, yukarıdaki (5)'inci fıkra kurallarına göre hisseleri kendisine intikal eden bankanın;

(A) Gerekliğinde mali ve teknik yardım da sağlamak suretiyle, varlık ve yükümlülüklerini kısmen veya tamamen, mevcut bankalardan istekli olanlara ya da kurulacak bir bankaya devretmeye veya bankayı

isteklisi bulunan başka bir bankayla birleştirmeye;
ve

- (B) Mali sistemde güven ve istikrarın sürdürülmesini teminen, Merkez Bankasınca gerekli görülen hallerle sınırlı olmak üzere; mali bünyesinin güçlendirilmesi ve yeniden yapılandırılması için gerektiğinde sermayesini artırmaya, yasal karşılık yükümlülüklerini cezai faizlerini de kaldırmak suretiyle ertelemeye veya düşürmeye, iştirak, gayrimenkul ve diğer aktiflerini satın almaya veya bunları teminat olarak alıp karşılığında avans vermeye ya da mevduat yapmaya, alacaklarını, zararlarını devralmaya, bu şekilde sahip olduğu aktifleri ve hisse senetlerini iskonto veya sair suretlerle üçüncü kişilere satmaya, banka kayıtlarına göre gerçek bir muameleye dayandığı tespit edilen doğmuş ve doğacak borçlarını garanti etmeye, her türlü alacak ve varlıkların nakde tahvilini kendisi sağlayabileceği gibi, yapacağı anlaşmalar çerçevesinde kamusal sermayeli olanlar da dahil olmak üzere diğer bankalar aracılığıyla Fonun nam ve hesabına bunları nakde tahvil ettirmeye ve gerekli göreceği her türlü tedbiri almaya ya da banka hakkında (5)'inci fıkranın (A) bendinin (a) alt bendi kurallarını uygulamaya

yetkilidir. Bu fıkra ve (5)'inci fıkra kurallarına göre yapılan devir işlemlerinde alacaklı ve borçluların rızası aranmaz.

- (7) Fon, bu madde kurallarına göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri kendisine intikal eden bankada, bankanın tüm varlıkları ile kayıt ve belgelerinin güvenliğini sağlamak üzere gerekli her türlü tedbiri almaya ve bu amaçla sınırlı olmak üzere kamu kurumlarının yardım ve desteğinden yararlanmaya yetkilidir. Fon, yapacağı anlaşmalar çerçevesinde bu desteği özel kuruluşlardan da sağlayabilir.

Bu madde kuralları uyarınca, bankaların hisselerinin veya temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimlerinin Fona devrine veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırılmasına ilişkin Merkez Bankası kararları Resmi Gazete'de yayımlanır.

Bankacılık
İşlemleri Yapma
İzninin
Kaldırılması

38. (1) Bir bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılması halinde yönetim ve denetimi Fona intikal eder.
- (2) İzin kaldırılmasına ilişkin Merkez Bankası Kararının Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren banka hakkındaki ihtiyati tedbir dahil her türlü icra ve iflas

- takibatı durur.
- (3) Fon, yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankada mevduat sahipleri ile diğer alacaklıların haklarını korumaya yönelik tedbirleri alır. Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankanın 39'uncu maddede sayılan ilgililerinin mal, hak ve alacaklarına Fonun talebi üzerine mahkeme tarafından teminat şartı aranmaksızın ihtiyati tedbir veya ihtiyati haciz konulabilir. Bu şekilde alınan ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları, karar tarihinden itibaren altı ay içinde dava ve icra-iflas takibine konu olmaz ise kendiliğinden ortadan kalkar. Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırıldığı tarihten itibaren bankanın alacaklıları, alacaklarını temlik edemez veya bu sonucu doğurabilecek işlemleri yapamazlar. Fon, yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankadaki sigortalı mevduatı doğrudan veya ilan edeceği başka bir banka aracılığı ile ödeyerek, mevduat sahipleri yerine bankanın tasfiyesini isteyebilir.
- (4) Tasfiye kararı alınması halinde Fon, tasfiye işlemleri açısından Tasfiye Kuruluna imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder.
- (5) Tasfiye kararı verilmeyen hallerde banka hakkında bu Yasanın 40'inci maddesi kuralları uygulanır.

Şahsi Sorumluluk 39. Bir bankanın Yönetim Kurulu ve Kredi Komitesi Başkanı ve üyeleri ile Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları ve imzaları bankayı ilzam eden memurlarının bu Yasaya ve/veya bu Yasa altında çıkarılan tali mevzuata aykırı karar ve işlemleriyle, bankanın mali bünyesinin zayıflamasına ve/veya tasfiyesine neden olduklarının tespiti halinde, bankaya verdikleri zararlarla sınırlı olarak bunların şahsi sorumlulukları yoluna gidilerek, Merkez Bankası kararına istinaden ve Fonun talebi üzerine şahsi sorumlulukları vardır. Bu karar ve işlemler bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklara menfaat temini amacıyla yapıldığı takdirde, menfaat temin eden ortaklar hakkında da temin ettikleri menfaat üzerinden aynı kural uygulanır.

Dokuzuncu Kısım **Birleşme, Devir ve Tasfiye**

Birleşme Veya Devir 40. (1) Bankaların, diğer bankalarla birleşmesi ve bütün borç, alacak ve mevduatını diğer bir bankaya devretmesi, Merkez Bankasının iznine bağlıdır. İzin tarihinden itibaren üç ay içinde ilgili bankaların yetkili organlarınca karar alınarak devir veya birleşme işlemlerine geçilmediği takdirde devir izni geçersiz olur. Birleşme ve devirlere ilişkin esas ve usuller Merkez Bankası tarafından

çıkarılacak bir tebliğ ile belirlenir.

- (2) Başka yasalarda aksine kural bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, Merkez Bankası tarafından çıkarılacak tebliğ kapsamında bir veya birkaç bankanın birleşmesi nedeniyle yeni kurulacak bankaya ya da devralan bankaya aşağıdaki istisnalar tanınır:

- (A) Merkez Bankasından izin almak suretiyle ve izin tarihinden itibaren üç ay içerisinde yetkili organlarınca karar alınarak devir veya birleşme işlemlerine geçilmesi şartıyla, diğer bir veya birkaç bankayla birleşmesi veya tüzel kişiliği ortadan kalkmak suretiyle bilanço değerlerini kısmen veya tamamen diğer bir veya birkaç bankaya devretmesi ya da hisseleri kısmen veya tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ait olan bir bankanın bilanço değerlerinin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından devralınması halinde devir veya birleşmeden doğan kazançlar, kurumlar vergisinden istisna edilir. Birleşme veya devrin, izin tarihinden itibaren onsekiz ay içinde alınan izne uygun olarak gerçekleşmemesi halinde zamanında tahakkuk ettirilmemiş olan vergiler yönünden vergi zıyaı doğmuş sayılır.
- (B) Yapılacak olan devir ve birleşmelerde, münfesih kurumun devir veya birleşme öncesi son bilançosunda görülen indirilebilir nitelikteki zarar tutarı, devralan veya birleşilen kurumca beş yıldan fazla nakledilmemek şartıyla gider olarak kurum kazancından indirilebilir.
- (C) Yapılacak olan devir ve birleşmeler sırasında düzenlenen kağıt ve sözleşmeler ile münfesih kurumun menkul ve gayrimenkul mallarının devralan veya birleşilen kurum adına kayıt ve tescili işlemleri ve münfesih kurum tarafından devir veya birleşme tarihinden önce düzenlenen veya lehe alınan teminat mektupları, sözleşmeler, şerhler, teminatlar ve sair kağıtların, devralan veya birleşilen kurum adına yenilenmesi, uzatılması, değiştirilmesi, devredilmesi veya bozulmasına ilişkin işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan (taşıt alım vergisi dahil) lehe alınan paralar banka ve sigorta işlemleri vergisinden müstesnadır.
- (Ç) Hisseleri kısmen veya tamamen Fona ait olan bankanın iştiraklerinin, takipteki alacaklarının ve diğer bilanço kalemleri ile banka lehine alınan teminatların Fon tarafından devir ya da satın alınması ve bu suretle edinilen aktiflerin Fon tarafından devir, birleşme veya satış işlemine tabi tutulması sırasında düzenlenen sözleşmeler ve sair kağıtlar ile bunların değiştirilmesi, yenilenmesi,

uzatılması, devredilmesi ve bozulmasına ilişkin düzenlenen kağıtlar, gayrimenkul, menkul mallar ile hakların Fon veya göstereceği kişiler adına kayıt ve tescil işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan (taşıt alım vergisi dahil) Fon tarafından bankaya ödenen bedeller banka ve sigorta işlemleri vergisinden müstesnadır.

- (3) Merkez Bankası, birleşen bankaların munzam karşılık mükellefiyetlerini, birleşmenin başarılı olmasına yardımcı olmak amacı ile belirleyeceği sürelerde azaltmaya veya ertelemeye yetkilidir.
- (4) Hisseleri kısmen veya tamamen Fona ait olan bankaların, Fon tarafından devir birleşme veya satış işlemine tabi tutulması durumunda, söz konusu bankaların aktif ve/veya pasiflerinin kısmen veya tamamen bir başka bankaya devri, birleştirilmesi veya satışı Merkez Bankasınınca belirlenecek esas ve usullere göre yapılır.

Tasfiye veya
Faaliyete Son
Verilmesi

41. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyette bulunan bankalar faaliyetlerine son vermek ve bunları tasfiye etmek istedikleri takdirde, durumu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içinde basımı ve dağıtımını yapılan en az iki gazete ile ilan ve mevduat sahipleri ile alacaklarına veya bu durumda sayılabilecek kişi ve kurumlara tebliğ ederek ellerinde bulunan aynı ve nakdi her türlü mevduat ile emanet ve cari hesap bakiyelerini ve sair borçlarını, vadeli olsalar bile vadelerini beklemeksizin iki ay içinde iadeye ve bu süre içerisinde sahibi başvurmeyen aynı ve nakdi her türlü mevduat, emanet ve alacakları Merkez Bankasına tevdi etmeye zorunludurlar. Merkez Bankası, bu suretle verilen değerleri on yıl süreyle her yıl başında usulüne göre ilan etmek suretiyle saklar. Bu sürenin bitiminde 22'nci maddedeki esaslara göre işlem yapılır.

Onuncu Kısım Çeşitli Kurallar

Bankaların Yurt
Dışındaki
Faaliyetleri

42. Bankaların yurt dışında ortaklık kurmaları veya kurulmuş olan ortaklıklara katılmaları, şube veya temsilcilik açmaları Merkez Bankasının iznine tabidir.

Yabancı
Bankaların
Temsilcilikleri

43. Yabancı Bankaların, mevduat kabul etmemek ve bankacılık işlemleri yapmamak kaydıyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde temsilcilik açmaları Merkez Bankasının iznine tabidir.

Mevduat Toplamayan Kalkınma ve Yatırım Bankaları	44. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ekonomisinin çeşitli sektörlerinin kalkınması, gelişmesi ve iyileştirilmesi için gereken girişimleri yapmak ve krediyi sağlamak suretiyle kalkınmaya yardım amacıyla kendi özel yasaları ile kurulan ve mevduat toplamayan kalkınma ve yatırım bankaları bu Yasanın 5'inci, 6'ncı, 10'uncu, 11'inci, 12'nci, 13'üncü, 14'üncü, 15'inci, 18'inci, 19'uncu, 20'nci, 21'inci, 22'nci, 23'üncü, 24'üncü, 26'ncı, 27'nci, 28'inci, 37'nci, 38'inci ve 39'uncu madde kuralları dışındaki diğer madde kurallarına tabidir.
Para Cezası	45. Bu Yasanın 49'uncu 50'nci, 51'inci, 52'nci, 53'üncü, 54'üncü, 55'inci, 56'ncı, 57'nci ve 58'inci madde kuralları hariç olmak üzere bu Yasadaki parasal tutar ve sınırların her biri, her yıl kısmen veya tamamen, Devlet Planlama Örgütü tarafından açıklanan tüketici fiyatları endeksinin iki katının gerektirdiği miktar ve sınırları geçmemek üzere Merkez Bankası tarafından arttırılabilir.
Bankaların Müşterilerle İlgili Yasakları	46. Bankaların, kimliklerini belgelemeyen müşterileri adına mevduat, kredi ve her ne ad altında olursa olsun hesap açmaları, sözleşme düzenlemeleri, havale ve kambiyo hizmetleri ile diğer bankacılık ve mali hizmetleri vermeleri yasaktır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Merkez Bankasının görüşü alınarak Ekonomi İşleriyle Görevli Bakanlıkça hazırlanıp Bakanlar Kurulunca onaylanacak bir tebliğle düzenlenir.
KKTC Bankalar Birliği	47. (1) Bu Yasaya tabi bankalar KKTC Bankalar Birliğine üye olmak zorundadırlar. Tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan bu Birliğin amacı; (A) Bankacılık mesleğinin gelişmesini temin etmek ve bankacılıkta etik kurallarını belirleyerek üyelerinin bu kurallara uymasını sağlayıcı önlemleri almak, (B) Bankaların birlik ve bankacılık mesleğinin gerektirdiği vakar ve disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak, (C) Bankalar arasındaki haksız rekabeti önlemek amacıyla, gerekli her türlü tedbiri almak ve uygulamak, (Ç) İlan ve reklamlarında bankaların uyacakları esas ve şartları tür, şekil, nitelik ve miktarları itibarıyla Merkez Bankasının görüşünü alarak tespit etmektir. (2) Birlik, Bankacılık konusundaki mevzuatı ve aldığı karar ve önlemlerin uygulanmasını takip eder ve

- Merkez Bankasınca alınması istenen tedbirleri alır.
- (3) Birliğin aldığı genel ya da özel nitelikteki karar ve tedbirlere zamanında ve tam olarak uymayan üyeler hakkında birlik yönetim kurulunca birlikten uzaklaştırılmak da dahil gerekli tedbirler alınır ve Merkez Bankasına bildirilir.
- (4) Birliğin organları, çalışma esasları ve faaliyetlerinin kapsamı Merkez Bankasının, Birliğin görüşünü alarak yapacağı öneri üzerine Bakanlar Kurulu kararı ve Şirketler Mukayyidinin onayı ile yürürlüğe konulacak Birlik Ana Sözleşme ve Tüzüğünde gösterilir. Bankalar, Birlik Ana Sözleşmesi ve Tüzüğüne ve Birlik tarafından alınacak karar ve tedbirlere uymak zorundadır. Birliğin giderleri, Birlik Ana Sözleşme ve Tüzüğü gereğince tespit olunan oy sayısına göre bankalara dağıtılır. Bankalar, kendilerine düşen masraf paylarını Ana Sözleşme ve Tüzükte belirtilen süre içinde yatırmak zorundadırlar. Masraf iştirak payları, belirlenen süre içinde ödenmediği takdirde Birlik tarafından icra yoluyla tahsil olunur.

Onbirinci Kısım Ceza Kuralları

- Soruşturma Usulü 48. Bu bölümdeki cezalara ilişkin uygulamadan dolayı soruşturma yapılmasına Merkez Bankası yetkilidir. Yapılan soruşturmanın neticesi, gerekli yasal işlemler için Hukuk Dairesine gönderilir.
- Para ve Hapis Cezası 49. (1) Bu Yasanın 6'ncı ve 7'nci maddelerine aykırı durumları tespit olunan bankalar, altı ayı geçmemek üzere Merkez Bankası tarafından verilecek süreler içinde bu durumlarını düzeltmedikleri takdirde haklarında 13'üncü maddeye göre işlem yapılabileceği gibi bunların işlevini fiilen yöneten görevli ve ilgili mensupları bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 10.000.000.000.-TL.(On Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya beş yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (2) Bu Yasanın 17'nci maddesinde yazılı yükümlülüklerini yerine getirmeyen bankalar, Merkez Bankasınca bir aydan az olmamak kaydıyla bildirilecek süreler içerisinde bu durumlarını düzeltmezlerse işlemde sorumlu banka yöneticileri veya mensupları bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 10.000.000.000.-TL (On Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya beş yıla kadar hapis cezasına veya her iki

- cezaya birden çarptırılabilirler.
- (3) Bankaların mahkemelerle resmi dairelere ve Merkez Bankasına muhatap düzenledikleri veya yayımladıkları belgelerde yapılan gerçeğe aykırı beyanlardan dolayı bu belgeleri veya bunların düzenlenmesine esas olan her türlü belgeleri imza edenler görev ve ilgilerine ve fiile katılma derecelerine göre bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 15.000.000.000-TL. (On Beş Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya yedi yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (4) Bu Yasanın 23'üncü, 24'üncü, 26'ncı, 27'nci ve 28'inci maddelerle 30'uncu, 31'inci, 32'nci, 34'üncü, 36'ncı, 37'nci ve 39'uncu maddelerin kurallarına uymayan bankaların ve 34'üncü madde kurallarına aykırı hareket eden iştiraklerin ve bunların ortağı olduğu kuruluşların işlerini fiilen yöneten mensupları görev ve ilgilerine ve fiile katılma derecelerine göre bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 15.000.000.000-TL. (On Beş Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya yedi yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (5) Bu Yasanın 29'uncu maddesi kurallarına uymayan bankaların işlerini fiilen yöneten mensupları görev ve ilgilerine ve fiile katılma derecelerine göre bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 10.000.000.000-TL. (On Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya beş yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (6) Merkez Bankasının görevlerini yapmalarına engel olan ya da istedikleri bilgi ve belgeleri vermeyen gerçek ve tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 15.000.000.000-TL. (On Beş Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya yedi yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Para Cezası ile
Birlikte Hapis
Cezası ve
Faaliyetten
Alıkoyma

50.

- (1) Bu Yasanın 5'inci ve 11'inci maddelerde yazılı izinleri olmaksızın bankacılık işlemleri ile uğraşan veya mevduat kabul eden ya da 14'üncü maddeye aykırı hareket eden gerçek ve tüzel kişilerin görevli veya ilgili mensupları fiile katılma derecelerine göre bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 25.000.000.000-TL. (Yirmi Beş Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya on yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

- (2) Merkez Bankasının talebi üzerine, yukarıdaki (1)'inci fıkradaki suçları işleyenlerin iş yerlerinin geçici veya sürekli olarak kapatılmasına, ilan ve reklamlarının durdurulmasına veya toplatılmasına mahkemece karar verilebilir.

Para Cezası ile
Birlikte
Meslekten
Alıkoyma

51. Bu Yasanın, 16'ncı, 17'nci, 20'nci, 22'nci ve 25'inci maddelerinde yazılı yükümlülük ve zorunluluklara uymayan bankaların işlerini fiilen yöneten ilgili ve görevli mensupları fiile katılma derecelerine göre bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 10.000.000.000-TL. (On Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya beş yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılacakları gibi bu fiilleri bankanın emin bir şekilde çalışmasını engellediği nitelikte görülen banka mensuplarının üç yıl süre ile bankalarda çalışmaları mahkemece yasaklanabilir.

Sırların
Saklanması

52. (1) Sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendiklerini, bankaya ya da müşterilerine ait sırları, bu konuda açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayan banka mensupları ile diğer görevliler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 15.000.000.000-TL. (On Beş Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya yedi yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (2) Bu madde kuralları banka mensupları ile diğer görevlilerin işlerinden ayrılmaları halinde de uygulanır.

Asılsız Yayın ve
Haber Yayma

53. Merkez Bankasının veya herhangi bir bankanın itibarını kırabilecek ya da şöhretine ya da servetine zarar verebilecek bir hususa kasten sebep olduğu tespit edilen ya da bu yolda asılsız haberler yayanlar bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 15.000.000.000-TL. (On Beş Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya yedi yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Merkez Bankası
Mensuplarının
Sorumlulukları

54. Görevleri dolayısıyla öğrendikleri sırları yetkili mercilerden başkasına açıklayan Merkez Bankası mensupları bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 15.000.000.000-TL. (On Beş Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya yedi yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Genel Kuralların
Saklanması

55. (1) Bankaların veya sorumlu kişilerin bu Yasada suç teşkil eden hareket ve fiilleri başka yasalara göre de cezayı gerektirdiği takdirde haklarında o yasalar altında da işlem yapılmasına engel değildir.

Fasıl 154 3/1962 43/1963 15/1972 20/1974 31/1975 6/1983 22/1989 64/1989 11/1997	(2) Ceza Yasasının sorumluluğu gerektiren kuralları saklıdır.
--	---

Merkez Bankası ile İlgili Kurallar 56. Merkez Bankası Yasasının yasal karşılıklar ve faiz oranlarına ilişkin gösterilen zorunluluk ve yükümlülükleri yerine getirmeyen bankalar ile sorumlu organları hakkında, bu Yasanın 51'inci maddesinde yazılı cezalar uygulanır.

Hesap ve İşlemlerin Gerçeğe Uygun Olmaması 57. Merkez Bankası Yasasının 29'uncu ve 30'uncu maddelerinde gösterilen zorunluluk ve yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde, sorumlular hakkında bu Yasanın 49'uncu maddesinin (3)'üncü ve (6)'ncü fıkralarındaki yazılı cezalar uygulanır.

Onikinci Kısım Geçici Kurallar

Geçici Madde Yasanın Yürürlüğe Girdiği Tarihten Önce Faaliyet Gösteren Kuruluşların Lisans İşlemleri 1. Bu Yasanın yayım tarihinden önce bankacılık yapma izni alıp faaliyet gösteren kuruluşlar, bu Yasanın 10'uncu maddesinde gösterilen lisans bedelini, bu Yasanın yayım tarihinden başlayarak en geç üç ay içerisinde Merkez Bankası nezdinde açılan Hazine hesabına yatırarak lisans almak üzere Merkez Bankasına başvururlar.

Geçici Madde Kooperatiflere Bu Yasa Altında Bankacılık Faaliyetinde Bulunma İzni Verilmesi Fasıl 114 28/1959 51/1983 2. Kooperatif Şirketler Yasası uyarınca kurulan kooperatiflerden, bu Yasada öngörülen yükümlülük ve koşulları yerine getirmesi uygun bulunanlara, Merkez Bankasına başvurmaları halinde, bu Yasa altında bankacılık faaliyetinde bulunma izni verilir.
Bu madde kuralları gereğince, başvurarak lisans alan kuruluşların özkaynak seviyesi, bu Yasanın 6'ncı maddesinde öngörülen sermaye miktarının altında olması halinde özkaynakları tutarının, eksik kalan kısmı için her yılın Ocak ayı sonuna kadar 1/4 (Dörte Bir)'den az olmamak kaydıyla bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak dört yıl içinde tamamlanır.

Geçici Madde Bankaların Sermaye Miktarlarını Bu 3. (1) Bu Yasanın yayım tarihinden önce kurulmuş olan bankalar, bu Yasanın 12'nci maddesinde öngörülen özkaynak miktarının, eksik kalan kısmı için her yılın Ocak ayı sonuna kadar ½ (İkide Bir)'den az olmamak kaydıyla bu Yasanın yürürlüğe girdiği

Yasanın Getirdiği Miktarlara Çıkarması	tarihten başlayarak iki yıl içerisinde belirtilen orana çıkarmak zorundadırlar. (2) Bankalar, bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde ana sözleşme ve tüzüklerini bu Yasaya uygun olarak düzenlemek zorundadırlar.
Geçici Madde Bankaların Çalıştırdığı Personele İlişkin Geçici Kurallar	4. Bankaların mevcut genel müdürleri ve yardımcılarında en az on yıl bankacılık veya mali konularda tecrübesi olup da bu Yasanın 16'ncı maddesinde öngörülen eğitime haiz olmayanlar ile gerekli eğitime haiz olup da en az beş yıllık bankacılık tecrübesine sahip olanlar, bu görevlerine devam ederler.
Geçici Madde Devlet Kefaletini Haiz Kredilerin Bu Yasa Limitlerine Çıkarılması	5. Bu Yasanın yürürlüğe girmesinden önce verilmiş olan Devlet kefaletini haiz krediler ile Devlete ait borçları, Devlet azami beş (beş) yıl içerisinde, her yıl asgari, yasanın yürürlüğe girdiği tarihteki bakiyenin %20 (Yüzde Yirmi)'si ile yıllık tahakkuk eden faizlerinin tümünü ödemek suretiyle itfa etmek zorundadır. Bu şekilde ödeme yapılmamasının mükellefiyetleri bankalara, yöneticilerine veya hissedarlarına yükletilemez. Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce devlet kefaleti ile verilmiş ve/veya Devletçe doğrudan yapılmış borçlanmalarda bu Yasada belirtilen limitler fevkinde krediyi vermiş banka yöneticilerine bu Yasanın 39'uncu maddesi kuralları uygulanmaz.
Geçici Madde Kooperatif Şirketlerinin Mevcut Mevduatları	6. Kooperatif Şirketlerinin üyeleri dışındaki kişilerden mevduat adı altında topladıkları paralar bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde sahiplerine geri ödenir.
Geçici Madde Devlet Kefaletini Haiz Kredilere İlişkin Geçici Uygulamalar	7. Bu Yasanın 23'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasının (C) bendindeki oranın üzerinde Devlet kefaletini haiz kredi kullandırmış olan bankalar için bu oran, Devlet borçları ödeninceye kadar %200 (Yüzde İki Yüz) olarak uygulanır.
Geçici Madde İştiraklere İlişkin Geçici Kurallar	8. Bu Yasanın 26'ncı maddesinde belirlenen oran üzerinde iştiraki olan bankalar, bu oran üzerindeki kısımları her yıl %5 (Yüzde Beş) indirmek suretiyle iştiraklerini özkaynaklarının %60 (Yüzde Altmış) oranına uygun hale getirirler.

Onüçüncü Kısım
Son Kurallar

Yürürlükten Kaldırma 14/2000	58. Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası yürürlükten kaldırılır. Ancak, bu Yasada öngörülen tebliğler yayımlanıncaya kadar yürürlükten kaldırılan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası altında yayımlanan tebliğlerin bu Yasaya aykırı olmayan kuralları yürürlükte kalmaya devam eder.
Yürütme Yetkisi	59. Bu Yasayı Ekonomi İşleriyle Görevli Bakanlık yürütür.
Yürürlüğe Giriş	60. Bu Yasa, Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ BANKALAR YASASI İÇ DÜZENİ

Madde 1. Kısa İsim

BİRİNCİ KISIM Genel Kurallar

Madde 2. Tefsir
Madde 3. Kapsam ve Amaç
Madde 4. Yetki ve Görev

İKİNCİ KISIM Bankaların Kuruluşu

Madde 5. Bankaların Kuruluşu veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Şube Açma İzni
Madde 6. Bankaların Kuruluş Koşulları
Madde 7. Yabancı Bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Şube Açma Koşulları
Madde 8. Başvuru ve İzin
Madde 9. Banka Kuruluşunun ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Şube Açma İzninin İptali

ÜÇÜNCÜ KISIM Bankaların Faaliyet Esasları

Madde 10. Bankaların Kuruluşundan Sonra Verilecek Beyannameler
Madde 11. Bankacılık İşlemlerine ve Mevduat Kabulüne İzin
Madde 12. Asgari Özkaynak
Madde 13. Bankacılık İşlemleri Yapma veya Mevduat Kabulü İzinlerinin Kaldırılması
Madde 14. Mevduat Kabulüne Yetkili Olmayanlar

DÖRDÜNCÜ KISIM
Bankaların Teşkilatı ve Organları

- Madde 15. Yönetim Kurulu Kredi Komitesinin Oluşumu ve İç Denetimi
Madde 16. Bankaların Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları
Madde 17. Bankalarda Çalışması Yasak Olanlar

BEŞİNCİ KISIM
Karşılıklar ve Mevduata Ait Kurallar

- Madde 18. Muhtemel Zararlar Karşılığı
Madde 19. Mevduatın Tasnifi
Madde 20. Mevduatın Çekilmesi
Madde 21. Tasarruf Mevduatı Sahiplerinin İmtiyazı
Madde 22. Mevduatta Zamanaşımı

ALTINCI KISIM
Krediler ve Diğer Yatırımlar

- Madde 23. Risk Sınırları
Madde 24. Banka Ortaklarına ve Mensuplarına Kredi Verilmesi
Madde 25. Yönetim Kurulu Üyelerinin Akrabalarına Kredi Verilmesi
Madde 26. İştirakler
Madde 27. Sermaye Azaltıcı İşlem Yasağı
Madde 28. Emtia Ticareti Yapma Yasağı ve Gayrimenkul Üzerine İşlemler

YEDİNCİ KISIM
Hesap ve Kayıt Düzeni

- Madde 29. Bilanço ve Hesaplar
Madde 30. Hesap ve İşlemlerin Gerçeğe Uygunluğu
Madde 31. Belgelerin Saklanması
Madde 32. Yıllık Bilanço ile Kâr ve Zarar Cetvellerinin Gazetede İlanı
Madde 33. Cetvel, Rapor ve Mali Tablo İsteme ve Rasyo Tespiti

SEKİZİNCİ KISIM
Denetim

- Madde 34. Bankaları Deneti Yetkisi
Madde 35. Yabancı Ülkelerin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki Şube ve Şirketlerinin Denetimi
Madde 36. İdari Tedbirler
Madde 37. Mali Bünyenin Güçlendirilmesi
Madde 38. Bankacılık İşlemleri Yapma İzninin Kaldırılması
Madde 39. Şahsi Sorumluluk

DOKUZUNCU KISIM
Birleşme, Devir ve Tasfiye

- Madde 40. Birleşme veya Devir
Madde 41. Tasfiye veya Faaliyete Son Verilmesi

ONUNCU KISIM Çeşitli Kurallar

- Madde 42. Bankaların Yurt Dışındaki Faaliyetleri
Madde 43. Yabancı Bankaların Temsilcilikleri
Madde 44. Mevduat Toplamayan Kalkınma ve Yatırım Bankaları
Madde 45. Para Cezası
Madde 46. Bankaların Müşterilerle İlgili Yasakları
Madde 47. KKTC Bankalar Birliği

ONBİRİNCİ KISIM Ceza Kurallar

- Madde 48. Soruşturma Usulü
Madde 49. Para ve Hapis Cezası
Madde 50. Para Cezası ile Birlikte Hapis Cezası ve Faaliyetten Alıkoyma
Madde 51. Para Cezası ile Birlikte Meslekten Alıkoyma
Madde 52. Sırların Saklanması
Madde 53. Asılsız Yayın ve Haber Yayma
Madde 54. Merkez Bankası Mensuplarının Sorumlulukları
Madde 55. Genel Kuralların Saklılığı
Madde 56. Merkez Bankası ile İlgili Kurallar
Madde 57. Hesap ve İşlemlerin Gerçeğe Uygun Olmaması

ONİKİNCİ KISIM Geçici Kurallar

- Geçici Madde 1. Yasanın Yürürlüğe Girdiği Tarihten Önce Faaliyet Gösteren Kuruluşların Lisans İşlemleri
Geçici Madde 2. Kooperatiflere Bu Yasa Altında Bankacılık Faaliyetinde Bulunma İzni Verilmesi
Geçici Madde 3. Bankaların Sermaye Miktarlarını Bu Yasanın Getirdiği Miktarlara Çıkarması
Geçici Madde 4. Bankaların Çalıştırdığı Personele İlişkin Geçici Kurallar
Geçici Madde 5. Devlet Kefaletini Haiz Kredilerin Bu Yasa Limitlerine Çıkarılması
Geçici Madde 6. Kooperatif Şirketlerinin Mevcut Mevduatları
Geçici Madde 7. Devlet Kefaletini Haiz Kredilere İlişkin Geçici Uygulamalar
Geçici Madde 8. İştiraklere İlişkin Geçici Kurallar

ONÜÇÜNCÜ KISIM Son Kurallar

- Madde 58. Yürürlükten Kaldırma
Madde 59. Yürütme Yetkisi
Madde 60. Yürürlüğe Giriş

